

Magyar Könyvvizsgálói Kamara

Költségvetési Tagozat

BESZÁMOLÓ

a Magyar Könyvvizsgálói Kamara Költségvetési Tagozatának 2019. évi tevékenységéről és a 2020. évi feladatairól

Bevezetés

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara Költségvetési Tagozata (a továbbiakban: Tagozat) – az előzményeket is beszámítva – most kezdi 25. évét, s így jubileumi időszak előtt állunk, ami különös hangsúlyt ad az államháztartás könyvvizsgálatában elért eredményeink és teendőink áttekintésének. Ami a Tagozat létszámát illeti, ha szerény mértékben is, tovább folytatódott annak csökkenése. Jelenlegi taglétszámunk 380 fő, ebből 295 fő (78%) főfoglalkozású és 85 fő (22%) szüneteltető. Változatlanul tapasztalható a lemorzsolódás a költségvetési minősítéssel rendelkező kamarai tagok létszámában, ami az év eleji állapothoz viszonyítva 38 fővel alacsonyabb, s öttel csökkent a költségvetési minősítéssel rendelkező társaságok száma is. Mindezek eredményeként a költségvetési minősítéssel rendelkező tagok száma jelenleg 1239 fő, míg a társaságok körében 243 ilyen céget találunk.

Korábban is jeleztük, hogy a költségvetési minősítésű kollégák, illetve az ezzel rendelkező társaságok körében tapasztalható tendenciák megítélésünk szerint szoros összefüggésben vannak a könyvvizsgálókra az államháztartásban váró megbízások szűkülésével, amelyben 2019 sem hozott érdemi változást. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a közszférában törvényi előírások alapján – a 2006. évi CXXXII. törvénynek megfelelően – változatlanul a nagyobb egészségügyi szolgáltatók (kórházak) auditálása (mintegy 100 megbízás), valamint az EU-s és más támogatásokkal kapcsolatos könyvvizsgálói feladatok jelentettek komolyabb lehetőségeket.

A lassan mögöttünk lévő évre is érvényes, hogy a helyi önkormányzatok körében, valamint egyes központi szerveknél olyan esetekben is számítottak a könyvvizsgálói szolgáltatásokra, amikor azt jogszabály nem írta kötelezően elő.

Az előbbieket összességében 2019-ben is biztosították a könyvvizsgálók jelenlétét és természetesen hasznos tevékenységét az államháztartás szervezeteinél. Változatlanul érvényes az is, hogy az államháztartásban nem csak a könyvvizsgálói megbízások mozgásterét, hanem az ebben részt vevő (részt vállaló) társaságok, egyéni könyvvizsgálók köre is stabilizálódott. A tapasztalatok szerint azonban az államháztartási megbízások terén is tovább élesedett a konkurencia, ami – a jellemzően legalacsonyabb árra/díjra épülő pályázati rendszerben – többnyire érzékelhető az anyagi kondíciók alakulásában is. Az e területen teljesített megbízásokban ugyanis egyfajta negatív árverseny alakult ki, ami nem egy esetben az elérhető díjak stagnálásában, sőt visszaesésében mutatkozott meg.

A visszafogottabb szakmai lehetőségek, kilátások, másrészt a szakmán belüli szerényebb anyagi feltételek minden bizonnyal hozzájárulnak az államháztartás könyvvizsgálatával kapcsolatos visszafogottabb érdeklődéshez. Különösen hiányolható a költségvetési szférára szakosodott körből a fiatalabb korosztály.

Jól mutatja ezt, hogy az utóbbi években szinte nincs jelentkező a költségvetési minősítés vizsgára, azaz alig bővül az ilyen ismeretekkel rendelkező könyvvizsgálóink köre. Mint ismeretes, korábban néhány évig volt egy olyan időszak, amikor – viszonylag könnyen teljesíthető feltételek mellett – számos olyan könyvvizsgáló is igyekezett költségvetési minősítést szerezni, akik ezen a területen nem praktizáltak, de az akkori szabályok és az államháztartás struktúrája alapján szélesedő piaci lehetőségeket láttak a közszférában.

Az időközben bekövetkezett változások ezeket a várakozásokat nem igazolták, s ezt nem csak a költségvetési minősítés iránti érdeklődés visszaesése tükrözi, hanem a Tagozat létszámának már említett folyamatos csökkenése, illetve az a tény, hogy a költségvetési minősítéssel rendelkező kamarai tagoknak kevesebb mint egyharmada csatlakozott a Tagozathoz. Ez a helyzetkép volt az egyik központi témája a legutóbbi, november 8-9-ei szakmai napunknak, amelynek résztvevői megerősítették, hogy az államháztartás szervezetei könyvvizsgálatának létjogosultságát, színvonalának megőrzését és jobbítását az igényes, minél magasabb színvonalú könyvvizsgálói szolgáltatások teljesítése jelentheti, amelyre az auditorok és a megbízók részéről is egyre fokozódó az igény, s ez egyben meghatározza a Tagozat célkitűzéseit és konkrét feladatait is.

1. A Költségvetési Tagozat működésének szervezeti keretei

A Költségvetési Tagozatnál 2017 januárjában zajlott le tisztújítás, s az idei esztendő is igazolta, hogy jó döntés volt a vezetés létszámának csökkentése, ezzel egyidejűleg a Tagozat irányítási struktúrájának átalakítása. A hét tagú vezetőség (elnök: dr. Printz János Károly, alelnökök: Bercsik Mária és Győrffi Dezső, vezetőségi tagok: Csák Ibolya, Dömötörfy Józsefné, Fitosné Zemanovics Zsuzsanna és Győrffi György) tevékenysége a korábbiaknál összefogottabb, hatékonyabb lett, amelyet a Tagozat Szervezeti és Működési Szabályzatára épülő működési rendje is alátámasztott.

2. A Tagozat 2019. évi tevékenysége

A Tagozat tevékenységét 2019-ben is jelentős mértékben meghatározták azok a szakmai rendezvények, amelyek keretében mód nyílt egyes témakörök, követelmények közös feldolgozására, kérdések megvitatására, jellemzően meghívott előadók közreműködésével.

Ez évben is két önálló szakmai napot szervezett a Tagozat, amelyeket koncentráltan az év második felére ütemezett. (Közvetlen konzultációink természetesen az első félévben is zajlottak.) A már említett novemberi balatonföldvári találkozó komoly érdeklődés mellett zajlott. A jubileumi évet megnyitó összejövétel előadásait ezúttal saját erőkre alapoztuk.

Dr. Hegedűs Mihály alelnök úr mellett ugyanis a vezetőségből kikerülő belső előadók tartottak vitaindítókat, tájékoztatókat, olyan aktuális kérdésekről, mint a helyi önkormányzatokkal kapcsolatos aktuális könyvvizsgálói feladatok vagy a belső kontrollrendszer megújítása.

A beszámoló elnökségi tárgyalásának idejéig sorra kerül a maradványelszámolás problematikájáról és annak megoldásáról szóló előadás, amely a Tagozat december 9-ei szakmai napjának lesz a központi témája, s előadóként elfogadta felkérésünket dr. Kokas Barbara, a Pénzügyminisztérium főosztályvezetője. A témaválasztás rendkívül aktuális, mert a maradványelszámolás az államháztartás szakmai berkeiben szinte napi kérdés, ezért fontos, hogy a könyvvizsgálók is a legfrissebb információk, változások ismeretében tudjanak reagálni a felmerülő kérdésekre, illetve az új követelmények beépüljenek munkaprogramjaikba. A Tagozat kiemelt rendezvényein való részvételért egyaránt két-két kreditpont járt, s így szakmai napjai is hozzájárultak a speciális kreditek megszerzési lehetőségeinek biztosításához. Meg kell említeni, hogy a tagozati programokon kívül erre egyes megyei szervezetek képzései is módot nyújtanak. Pl. ezzel indul a következő hét december 2-án Pest megyében, a Fővárosi Szervezet november 28-ai „kölségvetési minősítésű” rendezvényén pedig mintegy kétszázötvenen regisztráltak.

A szakmai rendezvényeinken nyitva maradt kérdésekre közvetlen módon visszatért a Tagozat stábja, s hasonlóan reagált az e-mailen vagy más módon a tagok részéről menet közben felmerülő problémák esetében is. A szakmai napjaink résztvevői megkaphatják az elhangzott előadások anyagait, diáorait. Utóbbiakból a szélesebb érdeklődésre számot tartókat a Kamara honlapján, a Tagozat felületén elérhetővé tesszük.

Az eddigiek közül talán 2018-ban zajlott legnagyobb érdeklődés mellett az Országos Könyvvizsgálói Konferencián az Államháztartási Szekció munkája, de az idén ezt újabb nem követte. A digitalizáció vezérfonalára épülő rendezvényen ugyanis nem kapott helyet szekció szinten a költségvetési könyvvizsgálat. (A Tagozat vezetőségének szűk többsége végül ezt a változást elfogadta. A plenáris fórumon ugyanakkor egy előadás kifejezetten a költségvetési szféráról szólt, az önálló szekcióban megszokott érdeklődés (és a szomszédos előadás konkurenciája) mellett. Sajnos, a nagy előadóban a Magyar Államkincstár felkért vezetőjének, Dobecz Gabriella osztályvezetőnek előadása ily módon egy kicsit „elveszett”, bár a viszonylag szerény létszámú, de érdeklődő hallgatóság azt hasznosnak minősítette.

Az év során a szakmai fórumok mellett több, az államháztartás területén tevékenykedő könyvvizsgálókat foglalkoztató kérdésre, problémára törekedett a Tagozat szükség esetén egyedileg reagálni. Az ilyen típusú információáramlásnak azonban nem mindig sikerült megfelelő kereteket teremteni, s ezért a kollégák tájékoztatása, vagy egy-egy kérdés megvitatása esetlegesen maradt.

Ez évben is napirenden volt az államháztartás szervezeteire vonatkozó módszertani útmutató megújítása, amelyhez újabb lendületet adott az erre elnyert kamarai támogatás, ami ösztönzést jelentett e munka folytatásához, amelynek eredményeiről rövidesen részletesebben számot fogunk adni.

3. A Költségvetési Tagozat külső kapcsolatrendszere

A tagozati munkában 2019-ben is egyik súlyponti célkitűzést jelentette a külső szakmai kapcsolatok ápolása és erősítése, különös tekintettel a költségvetési szervek éves beszámolóira irányuló vizsgálatokat, véleményezést végző más szervezetekre.

Többek között ennek jegyében kaptak meghívást rendezvényeinkre, illetve a kamarai konferenciára a Pénzügyminisztérium, a Magyar Államkincstár és az Állami Egészségügyi Ellátó Központ számvitelért, ellenőrzésért felelős vezető munkatársai.

A Tagozat és az állami szervek együttműködése nem csak a könyvvizsgálat feladat- és kérdéskörére terjed ki, hanem szélesebb összefüggésekben a költségvetési szervek kontrollmechanizmusaira is. Változatlanul jó példa erre, hogy a PM Államháztartási Belső Kontroll Munkacsoportjában az egyes témacsoportokban (belső kontroll, belső ellenőrzési, önkormányzati, EU támogatások) nyolcan delegáltak az MKVK képviselőjében.

A 2019. évet sem minősíthetjük igazán eredményesnek a Magyar Könyvvizsgálói Kamarának az államháztartás szervezeteivel tervezett megállapodásaival kapcsolatban.

Az előkészítő munkálatok ugyan továbbra is zajlottak, de kifejezetten az államháztartás ellenőrzésével foglalkozó szervezetek, felsőoktatási intézmények képviselőivel megállapodás/ok aláírására ezúttal sem került sor. (A tárgyalások talán az ÁEEK vezetőivel tekinthetők leginkább előrehaladottnak, a szándékok kinyilvánítása mellett.)

4. A Költségvetési Tagozat 2020. évi feladatai

A Tagozat tevékenységéről 2019. március 31-ei keltezéssel készült beszámolóink tartalmazza a 2019. év kiemelt feladatait. Az azóta eltelt jó fél éves időszak áttekintése alapján a kitűzött célok megfelelő teljesítése összességében még további erőfeszítéseket igényel. A korábban említettek szerint az államháztartás területén végzett könyvvizsgálatok módszertanának megújítása folyamatban van, az államháztartás szervezetei ellenőrzésével, illetve ennek módszertanával foglalkozó és/vagy azt oktató szervezetekkel kötendő megállapodások előkészítésében is sokat tettünk, de még egyik esetben sem jutottunk el az aláírásig. Megvalósítandó terv maradt az államháztartás szervezetei könyvvizsgálatát támogató tanácsadó testület létrehozása, bár nem mondtunk le róla, s nem zárult le az államháztartás területén végzett könyvvizsgálatok helyzetének komplex felmérése.

Meg kell jegyezni, hogy a módszertan megújításán kívüli célkitűzéseket az év elején eleve áthúzódó feladatként határoztuk meg, így azok jórészt meghatározzák a 2020. évi teendőket is. Különösen fontosnak tartjuk az államháztartás területén a könyvvizsgálatok arculatának további erősítését, amelyből a Tagozatnak természetesen részt kell vállalnia.

Az előbbieket mellett a Költségvetési Tagozat tevékenységének állandó elemeire (szakmai rendezvények, az államháztartás számvitelével és könyvvizsgálatával kapcsolatos kérdések megvitatása) nagy súlyt kell helyeznünk.

Tekintettel arra, hogy 2020-at a Tagozat működésében jubileumi évnek tekintjük, a szokásosnál szélesebb körű programokkal, eseményekkel kívánjuk ezt ünnepelni. Erre részletesebb tervet kívánunk kidolgozni, legkésőbb az év indulásáig, január elejéig.

A fentiek megvalósításához kérjük a Tisztelt Elnökség szíves támogatását!

Budapest, 2019. november 28.

Dr. Printz János Károly
a Költségvetési Tagozat elnöke